

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

492. A quo facienda reductio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ro. dicens, hoc concernere gratiam & favorem ipsius resignantis ac pensionarii respectivè contra resignatarium, ut allegare nequeat hanc reductionem, ejusque prætèxtu impedire regressum vel ingressum reservatum; sed debeat vel totam pensionem solvere, vel regressum hunc pati. monet autem idem Cardin. cit. n. 10. hoc ipsum non esse in odium talis pensionarii detorquendum, ita ut, si in minimo falsò narratus valor, pensio in totum deficiat, & sic titularis liberetur à solutione absque eo, quòd pari debeat regressum resignantis; siquidem rigorosa illa propositio: *qui cadit à syllaba, cadit à toto*; locum habeat in reservatione pensionis voluntariae, seu de consensu imposita beneficio pleno ob præsumptam fraudem & odibilitatem illius. subiungit etiam Tond. loc. cit. n. 47. saepe declaratum, non modò resignatarium, sed etiam resignatarium resignatarii ad pensionis solutionem astringi posse, non obstante reductione petita, & excessu allegato; limitat tamen hoc ipsum n. 48. nisi pensionarius fuisset negligens in exigendo pensiones decursas, & beneficium per plures & diversas manus transivisset, nullà factà in illius provisione mentione pensionis, quam successores probabiliter ignorassent. Etn. 49. nisi agatur de beneficio curato; eò quòd ejus possessore semper possit pensionis reductionem, vel totalem ejus cassationem petere, si non habeat unde vivat.

2. Quinimo si prætendatur & deducatur excessus pensionis ab initio, etiam si falsus valor fuerit expressus, non suffragari ad huc istam deductionem titularis, qui consensit, & propterea eum in vanum præterdere reductionem; tamen si ea deductio optimè suffragetur ejus successoris, cui non potest vitio verti, quòd non fuerit conquestus ab initio de enormi pensione, tradit Lott. l. 1. q. 42. n. 55. ex Staphil. tit. de infirmit. §. & est narrandum. n. 1. & 2. Item l. 1. q. 41. num. 38. ubi expressè: *in hoc casu* (nimirum ubi pensio reservata resignanti in individua quantitate, v. g. 50. ducatorum, & sub clausula: *& non aliàs, nec aliter*) non sustinetur pensio in statu excessivitate quasi contra justitiam; sed simpliciter denegatur actio titulari quasi proponenti de directo contraria, ex quo validitas ejus tituli pendet ex toto à validitate reservatae pensionis in ea quantitate, unde vel debet solvere vel dimittere beneficium resignatum; quia, dum petit reduci, concludit ad non consensum resignantis, & consequenter ad nullitatem totius gratiae, aperitque viam resignanti ad redintegrationem sui beneficii. citat pro hoc Lotterius Mantic. decis. 173. nu. 1. & Rotam decis. 631. n. 1. p. 1. recent. & fufius decis. 286. n. 2. p. 2.

Questio 490. An, & qualiter successor dicti resignatarii allegare possit excessum pensionis?

Respondeo: Quidquid sit de resignatario hujus primi resignatarii, seu successore illius per resignationem ab eo factam, de quo q. preced. ex Tond. successor illius resignatarii obtinens illud beneficium simpliciter à Papa ex vacatione illius per mortem, potest allegare dictum excessum ab initio, sufficitque illum inententem actionem super libertate beneficii (ad modum illius negotiorum, quæ domino vel possessori fundi secundum terminos juris civilis competit adversus possessorem servitutis) negare veritatem narrati valoris, ut pensionario volenti sustinere pensionem incur-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

bat onus perfectæ & concludentis probationis; quæ non facta, pensio corrumpitur in totum, neque sustinetur in parte. Card. de Luc. de pens. d. 11. nu. 3. qui etiam n. 4. id verum esse asseruit, etiam si in reservatione pensionis ex causa resignationis accesserit consensus titularis (nempe istius primi & immediati resignatarii) quia iste consensus isti consentienti præjudicat, non autem successoris, utpote suum jus directè & immediatè metienti à Papa independentè à prædecessore, quemadmodum idem tradit Lott. l. 1. q. 41. n. 38. ut vidimus q. precedente, quorum similia habet l. 1. q. 43. n. 6. ubi: quòd etsi consensus titularis liberet pensionarium ab onere probandi narratum valorem, id tamen se non extendat ad successorem, ut pluribus ibi ostendit. Verum de his plura infra, ubi de obligatione pensionarii. Illud hic obiter notandum, hinc videri sequi, in hoc casu non subsistere, quod aliàs asserunt AA. Paris. l. 6. q. 2. n. 59. & 66. allegantem, quòd pensio excedat medietatem, debere id probare.

Questio 491. An, si pensio imposita beneficio juris patronatus sit immodica, patronus possit excipere & petere, ut extinguatur, vel ad debitam quantitatem reducatur?

Respondeo affirmativè Azor. p. 2. l. 8. c. 8. q. 2. citans Gig. q. 24. n. 12. nimirum, ut ait, si id noceat Ecclesie.

Questio 492. A quo faciendà reductio?

1. **R**espondeo primò: Dum tractu temporis Rob diminutionem fructuum non remanentibus amplius 100. Rectori, vel etiam ob eandem rationem non remanente amplius medietate, ad quam, usque facta reservatio pensionis, faciendà reductio, poterit ea fieri per Ordinarium, etiam si pensio fuerit reservata auctoritate Papæ, nisi in litteris ad sit consula: quòd pensio non possit annullari, reduci seu minui; quia tunc requiritur Papæ commissio. Garc. §. 1. c. 5. nu. 401. & 402. Ventrigl. to. 2. annot. II. §. 1. n. 48. citans Gig. conf. 147. Staph. de lit. Just. tit. de commiss. super reduct. pens. n. 7. & seq.

2. Respondeo secundò: quando à principio fuit pensio excessiva reservata per Papam, & ea ad petitionem successoris illius, qui consenserat tali pensioni (& cui proinde soli ea præjudicabat, ut dictum binis quest. preced.) reducenda, fieri ea non potest per Ordinarium, vel per Legatum, vel alium judicem, nisi ex speciali rescripto. Garc. loc. cit. & n. 369. citans Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 708.

3. Respondeo tertio: intelligenda hæc sunt respectu titularis, seu debentis solvere pensionem, quòd ejus solà voluntate pensio diminui nequeat. de pensionario namque tradunt Lott. l. 1. q. 43. citato Gig. de pens. q. 99. n. 8. Item Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 9. quòd sicut solà ejus voluntate cessare potest vel remitti pensio absque licentia Papæ, ita etiam multò magis possit minui ejus quantitas; cum in quantitate illa sic imminuta conservetur idem jus, nec propterea censeatur diversa, sed eadem prorsus, quæ prius reservata est pensio, ut Rota in Parmensi pensionis 17. Julii. 1622.

4. Respondeo quartò: verumtamen, dum in reservatione pensionis de cõsensu, seu ex causa lucrativa (sic dicta, quia reservatur auctoritate Apostolica, de consensu tamen titularis seu possidentis beneficium ita volentis alicui tertio, v. g.

X 2

ut is

ut is commodius alatur in studiis) adjicitur decretum nullitatis reservationis in eventum non facta verè ac realiter integrè solutionis, remissio & diminutio pensionis facta per pensionarium titulari non habet locum: siquidem pensionarius nec minimam partem talis pensionis titulari remittere potest, sed tenetur eam integrè solvere titularis; quia dictum illud decretum ad amissum servandum sine alia interpretatione aut alteratione, sub poena nullitatis ipso jure.

Quaestio 493. An interea, dum petitur reductio, suspendatur executio?

Respondeo negativè; dum nimirum pensionarius est in possessione percipiendi pensionem. Card. de Luc. de pens. d. 11. n. 3. ubi: quòd, donec causa petitorii terminetur per rem judicatam, vel tres conformes, tali existenti in quasi possessione exigendi pensionem denegari nequeat solutio. Lott. l. 1. q. 38. n. 73. ubi ait: satis operatur quasi possessio in hoc, quòd, dum lis durat, non retardatur solutio sub prae-textu, quòd non sit probatum; nec attendatur sententia, à qua sit appellatum; nec quòd agatur contra eum, qui consensit expressè, sed contra successores. Item l. 1. q. 42. n. 56. ubi: quòd solutio non suspendatur, interim dum agitur de reducenda pensione, tam cum prætenditur ob supervenientem diminutionem fructuum, quam cum prætenditur defectus abinitio ob expressum fallum valorem.

De modo imponendi pensionem.

Quaestio 494. An pensio imponenda sit in collatione beneficii, an post illam?

Respondet Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 4. usu servari, quòd pensio utroque modo imponatur, quamvis prior modus eam imponendi sit frequentior. Si verò imponatur secundo modo, id non fieri sine ejus, cui collatum beneficium, consensu; quia is jam jus habet in beneficio, & ab initio integros fructus, seu potius jus ad illos accepit, adeoque ad hoc, ut fructus hi immineantur, opus sit ejus consensu. Observandum tamen, ut tradit Laym. in c. cum clerici. de pactis. n. 2. nimirum quòd auctio pensionis (quam facere posse episcopum ait cum consensu Capituli ob rationabilem causam, dum majores nunc quam ante ex beneficio proventus veniunt) & omnis impositio pensionis (intellige faciendam ab Episcopo) fieri debeat ante collationem beneficii; eò quòd, si in ipsa collatione fiat, periculum sit pravitate simoniacæ, quando pensionis solutio in commodum collatoris directè vel indirectè cedit.

Quaestio 495. Qua forma seu praxis reservationis pensionis tam beneficio pleno, quam vacante?

Respondeo ad primum: Beneficio pleno reservari consuevit pensio de consensu titularis illud possidentis (unde & pensio de consensu, & ex causa lucrativa vocatur) exigitur autem causa urgens, & ad tollendas imposturas adjicitur decretum, ut nisi per titularem pensio solvatur statim temporibus, gratia sit ipso jure nulla. Lott. l. 1. q. 41. n. 17. Porro decretum hoc summo studio à Dataria excogitatum ad occurrendum fraudibus,

dum compertum, tales pensiones ut plurimum fieri in fraudem, & ferè semper pro fraudulentis habitas à Dataria; reservabantur enim communiter tales pensiones consanguineis & amicis titularium, qui libenter hujusmodi reservationi consentiebant, non tamen, ut ipsi in vita sua eam solverent, sed ut successores eorum in tali beneficio eam solverent; vel etiam, licèt titularis praestitisset consensum ad hoc, nec non supplicatio signata, litera tamen Apostolicæ super dicta reservatione non expedirentur, nisi mortuo titulari, qui consenserat, vel quando is crederetur de proximo moriturus. Unde hoc modo beneficia reperiebantur gravata pensionibus, quæ à titulari successore ignoiebantur. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 10. juncto n. 6. qui etiam n. 13. addit, hinc optimo jure stylium Curia obtinere, ut in vim prædicti decreti hujusmodi solutiones integrè facta probari nequeant, nisi per instrumenta publica cum subscriptione Notarii publici, & duorum testium saltem afferentium, se vidisse pensionario à titulari solvi pensionem; nec suffragari quamcumque pensionem de recepta & soluta pensione propter collusionis suspicionem. De quo vide eundem Corrad. pluribus num. seq. uti & Card. de Luc. de pens. d. 8. à n. 3. Porro formulam tam supplicationis offerenda Papæ pro obtinenda hac reservatione pensionis, quam literarum similis reservationis secundum Cancellariæ Apostolicæ stylium subjicit Corrad. loc. cit. n. 1. & 2.

2. Respondeo ad secundum: Dum Papæ reservat pensionem super fructibus vacantis beneficii, ante omnia contemplatur vacationis factum certum, tam ex persona, quam ex modo sibi subjectus. Unde, si nulla hujusmodi seu diversa sit vacatio, intrat defectus intentionis Papæ ex defectu causæ, & gratia est nulla ipso jure, neque ullo temporis tractu convalescit. Lott. loc. cit. n. 18. citans Veralla decis. 298. à n. 1. p. 2. Dein contemplatur certam personam, cui reservat, qualitatem; non enim consuevit pensiones Ecclesiasticas reservare aliis quam personis itidem Ecclesiasticis, de quo inferius copiosius. Et hinc, si Papæ fuerit suggestus clericatus, vel status regularis illius, cui reservat, secus ac res se habet, censetur quoque deficere ejus intentio, & ex hoc defectu gratia est nulla, neque ex superveniente qualitate convalescit, neque reparatio communis in contrarium attenditur. Lott. à n. 19. subjungens n. 21. idem fore, si persona quidè esset Ecclesiastica, sed diverso modo ab expresso, veluti quia regularis expressisset se clericum, & Papæ existimans esse clericum seculares, reservaret ei pensionem super beneficio seculari. Ac denique attenditur ab eo quantitas reddituum beneficii gravandi pensionem, ut congrua titulari deturmetur, seu determinata à jure servetur illata, ita ut, cum reservatur pensio, perpetuò supponatur, ultra congruam titularis superesse fructus, qui possint pensione gravari: ac ideo, si nulli existent fructus, nihil quoque actum censetur ex eodem intentionis defectu. Lott. n. 22. Atque ita, ex his tribus efformatur intentio Papæ, secundam quam tota disputatio regulanda, dum prætenditur nullitas pensionis à principio. Lott. n. 16. De cetero, qua praxis sit reservationis pensionis ex causa resignationis, quæ vocatur ad distinctionem præcedentium: resignatio ex causa onerosa, præcipuè cum regressu ad beneficium, tum constat ex dictis, tum constabit ex dicendis.